

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญาเพื่อให้แนวทางปฏิบัติในการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญามีประสิทธิภาพ เหมาะสม
ทันต่อสถานการณ์ของสังคมและกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและ
พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบ ข้อ ๕ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยตำแหน่งและอำนาจ
ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ อัยการสูงสุดจึงวางระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรม
ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การร้องขอความเป็นธรรม” หมายความว่า การขอให้พนักงานอัยการผู้มีอำนาจหน้าที่ในการ
ดำเนินคดีดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการสั่งคดีอาญา
โดยกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้ยื่นร้องขอความเป็นธรรมตามระเบียบนี้

“อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“หัวหน้าพนักงานอัยการ” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีประจำ
ศาลชั้นต้นหรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า พนักงานอัยการซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดี

“สำนักงานคดีอาญา” หมายความว่า สำนักงานคดีที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา

“สำนักงานอัยการจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง
และสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด

“การดำเนินคดี” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาของพนักงานอัยการ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค
ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐ

ข้อ ๔ อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ อัยการสูงสุดมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หนังสือสั่งการ หรือ
แนวทางปฏิบัติอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๖ การใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๗ บุคคลเหล่านี้มีสิทธิร้องขอความเป็นธรรม

(๑) ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้อนุบาล ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความดูแล

(๒) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรส หรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ในความผิดซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้

(๓) ผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรส หรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ของผู้ต้องหา ในกรณีที่ต้องหาป่วยเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้

ข้อ ๘ การร้องขอความเป็นธรรม ให้ทำเป็นหนังสือถึงหัวหน้าพนักงานอัยการที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น

ผู้ร้องตามข้อ ๗ (๓) ต้องแสดงตนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด ในขณะยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม เว้นแต่ผู้ร้องถูกควบคุมตัวหรือขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๙ หนังสือร้องขอความเป็นธรรมอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร้อง

(๒) ความเกี่ยวพันของผู้ร้องในคดีหรือเรื่องที่ร้องขอความเป็นธรรม

(๓) รายละเอียดของคดีหรือเรื่องที่ร้องขอความเป็นธรรม

(๔) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานหรือข้อกฎหมาย (ถ้ามี) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรม

(๕) ประเด็นหรือความประสงค์ในการร้องขอความเป็นธรรม

(๖) เรื่องที่ร้องขอความเป็นธรรมได้มีการยื่นหนังสือไปยังหน่วยราชการภายในสำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่ พร้อมรายละเอียด

ข้อ ๑๐ เมื่อได้รับหนังสือร้องขอความเป็นธรรมให้สำนักงานคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัด ลงรับเรื่องร้องขอความเป็นธรรมของสำนักงานนั้น ๆ ในสารบบคดีอิเล็กทรอนิกส์คู่กับสำนวนคดีอาญาหลัก เพื่อจัดเก็บเป็นสถิติตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๑ การร้องขอความเป็นธรรมที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของสำนักงานดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติว่าด้วยการนั้นเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

(๑) สำนักงานคดีคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เฉพาะคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่มีโทษตามกฎหมายไทย ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและเกี่ยวพันกับความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของอัยการสูงสุด

(๒) สำนักงานชี้ขาดคดีอัยการสูงสุด

(๓) สำนักงานคดีอัยการสูงสุด

(๔) สำนักงานคดีกิจการอัยการสูงสุด

(๕) สำนักงานคดีปราบปรามการทุจริต และสำนักงานคดีปราบปรามการทุจริตภาค

หมวด ๒

การพิจารณาคำร้องขอความเป็นธรรม

ข้อ ๑๒ เมื่อมีผู้ร้องยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมตามข้อ ๘ ให้พนักงานอัยการพิจารณา
รับคำร้องขอความเป็นธรรมดังกล่าวไว้พิจารณา

กรณีดังต่อไปนี้ พนักงานอัยการอาจไม่รับไว้พิจารณาก็ได้

(๑) ประเด็นในการร้องขอความเป็นธรรมนั้นเป็นประเด็นที่เคยมีการร้องขอความเป็นธรรมและ
พนักงานอัยการได้เคยพิจารณาไว้แล้ว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ร้องคนเดียวกันหรือไม่

(๒) การร้องขอความเป็นธรรมนั้นมีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า

(๓) ประเด็นในการร้องขอความเป็นธรรมนั้นเป็นประเด็นที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวน
ไว้แล้วในสำนวนการสอบสวน

(๔) หนังสือร้องขอความเป็นธรรมมีรายละเอียดอันเป็นสาระสำคัญตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) และ
(๕) ไม่เพียงพอในการพิจารณา

(๕) วัตถุประสงค์ในการร้องขอความเป็นธรรมไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ

(๖) เป็นคดีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ร้องขอความเป็นธรรมโดยยังไม่เข้ารับทราบข้อกล่าวหาหรือพนักงานสอบสวน
ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหาเพื่อส่งตัวมาฟ้องตามคำสั่งพนักงานอัยการหรือผู้ต้องหาไม่มาพบพนักงานอัยการตามวันนัด

(๗) เป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล และไม่มีเหตุจำเป็นอันควรรับไว้พิจารณา

กรณีตามวรรคสอง ให้ทำบันทึกข้อความเสนอความเห็นพร้อมเรื่องร้องขอความเป็นธรรมและ
สำเนารายงานการสอบสวน เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการพิจารณาสั่งยุติเรื่องร้องขอความเป็นธรรมนั้น
ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทุกขั้นตอนโดยเร็วเพื่อมิให้กระทบการดำเนินคดี

การร้องขอความเป็นธรรมไม่เป็นเหตุให้พนักงานอัยการต้องชะลอการสั่งคดีหรือการยื่นฟ้องคดี

ข้อ ๑๓ กรณีที่ผู้ร้องตามข้อ ๗ (๓) ไม่มาแสดงตนตามข้อ ๘ วรรคสอง ให้พนักงานอัยการ
สั่งยุติเรื่องและเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ

ข้อ ๑๔ พนักงานอัยการพึงพิจารณาให้ความเป็นธรรมโดยให้คำนึงถึงข้อเท็จจริงและ
พยานหลักฐานอันสำคัญแก่คดีที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้

ข้อ ๑๕ กรณีพนักงานอัยการได้มีความเห็นและคำสั่งทางคดีไปก่อนได้รับเรื่องร้องขอความเป็นธรรม
ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าการร้องขอความเป็นธรรมไม่เป็นเหตุให้ผลการพิจารณาสั่งคดีเปลี่ยนแปลงไป
ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นยืนยันความเห็นและคำสั่งเดิม และเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๖ คดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรม ในกรณีที่จะมีคำสั่งไม่ฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา
ให้ทำความเห็นในสำนวนแล้วเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่งทั้งคดี เมื่ออธิบดีอัยการ
มีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีที่มีคำสั่งฟ้องทุกข้อหา ให้ดำเนินการให้ได้ตัวผู้ต้องหามายื่นฟ้องต่อศาล และให้รับ
ทำบันทึกข้อความส่งคำร้องขอความเป็นธรรม สำเนาความเห็นและคำสั่งพร้อมทั้งสำเนารายงานการสอบสวน
เสนออธิบดีอัยการเพื่อทราบ

หากเป็นกรณีที่ต้องกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม หรือต้องถอนฟ้อง ให้ดำเนินการตาม
ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๗ การร้องขอความเป็นธรรมในคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ซึ่งมีใช้กรณีตามข้อ ๑๒ (๗) ให้พนักงานอัยการพิจารณาเสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๘ คดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรมซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับตามระเบียบนี้เท่าที่พอจะใช้บังคับได้
กรณีตามข้อ ๑๑ หากยังมิได้มีระเบียบ คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติ ให้ใช้ระเบียบนี้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลงชื่อ) อำนาจ เจตน์เจริญรักษ์

(นายอำนาจ เจตน์เจริญรักษ์)

อัยการสูงสุด

สำเนาถูกต้อง

1

(นายปริญญ์ ฐานะทานต์ไท)

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานวิชาการ

ประกาศสำนักงานอัยการสูงสุด
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงตนของผู้ต้องหาในการยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ วรรคสอง ประกอบข้อ ๗ (๓) ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗ อัยการสูงสุดจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแสดงตนของผู้ต้องหาในการยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลงชื่อ) อำนาจ เจตน์เจริญรักษ์

(นายอำนาจ เจตน์เจริญรักษ์)

อัยการสูงสุด

สำเนาถูกต้อง

(นายปริญญ์ ฐานะทานต์ไท)

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานวิชาการ

หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงตนของผู้ต้องหาในการยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม

โดยที่ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ วรรคสอง ประกอบ ข้อ ๗ (๓) วางหลักเกณฑ์ในการยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมสำหรับกรณีที่มีผู้ร้องเป็นผู้ต้องหาว่าต้องมีการแสดงตนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

สำนักงานอัยการสูงสุดจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแสดงตน ดังนี้

๑. ผู้ต้องหาซึ่งยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม ต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัด พร้อมแสดงหลักฐานที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้ที่ปรากฏข้อมูลรูปถ่าย ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชนของผู้ต้องหา เพื่อยืนยันว่าเป็นผู้ต้องหาในคดีที่ประสงค์จะร้องขอความเป็นธรรมจริง
๒. ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบเปรียบเทียบหลักฐานที่ผู้ต้องหายื่นกับใบหน้าผู้ต้องหา เพื่อยืนยันว่าเป็นผู้ต้องหาในคดีที่ร้องขอความเป็นธรรมจริง และจัดทำรายงานตามแบบแนบท้ายหลักเกณฑ์นี้

ในการตรวจสอบเปรียบเทียบหลักฐานของผู้ต้องหา สำนักงานคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัด อาจใช้ข้อมูลในระบบ DXC (Data Exchange Center) ของสำนักงานกิจการยุติธรรม หรือระบบโปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎร ผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อประกอบการตรวจสอบด้วยก็ได้

๓. ให้สำนักงานคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัดดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการร้องขอความเป็นธรรมในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗

แบบแสดงตนในการยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม

.....

เรียน หัวหน้าพนักงานอัยการ

(๑) ข้อมูลผู้ร้อง

ชื่อ-สกุล อายุ ปี

เลขบัตรประจำตัวประชาชน

ผู้ต้องหาในสำนวนคดีอาญาที่

ของสถานีตำรวจ

มีความประสงค์ยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมเป็นเอกสารจำนวน แผ่น

(๒) หลักฐานที่ใช้ในการแสดงตน

๑.

๒.

๓.

๔.

ลงชื่อ ผู้ร้อง

(.....)

...../...../.....

(๓) ความเห็นเจ้าหน้าที่

ตรวจสอบหลักฐานแสดงตนของผู้ร้องเทียบกับใบหน้าของบุคคลซึ่งมาอยู่ต่อหน้า

☐ เป็นผู้ต้องหาในคดี

☐ ไม่ใช่ผู้ต้องหาในคดี

ลงชื่อเจ้าหน้าที่

(.....)

_____/_____/_____

ความเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ลงชื่อพนักงานอัยการ

(.....)

_____/_____/_____